

skladatel ALFONS JINDRA

SUPRAPHON
MONO
1013 2266 H

- (1) POVÍM TO TANCEM A PÍSNÍ (slova Jaroslav Moravec)
Milan Chladil. Karel Vlach se svým orchestrem
- (2) PŘIJĎTE VEČER K NÁM
Sbor Lubomíra Pánka. Taneční orchestr Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba
- (3) DÍVKA K RYTMU ZROZENÁ (slova Jaroslav Moravec)
Inka Zemánková. Václav Hybš se svým orchestrem
- (4) HODINY SPÍ (slova Jaroslav Moravec)
Karel Hála. Václav Hybš se svým orchestrem
- (5) PROSÍM, NEODCHÁZEJ
Orchestr Studio Brno řídí Erik Knirsch
- (6) POKOUŠÍM SE ZAPOMENOUT
Taneční orchestr Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba
- (7) TVŮJ KROK ZNÍ (slova Jaroslav Moravec)
Rudolf Cortés. Smyčcový orchestr
- (8) PÁR VZPOMÍNEK
Rudolf Rokl – klavír. Taneční orchestr Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba
- (9) JSEM TVŮJ
Taneční orchestr Čs. rozhlasu řídí Kamil Hála
- (10) RŮŽE V OKNĚ
Felix Slováček – soprán sax. Karel Vlach se svým orchestrem
- (11) DNES NENÍ VŠEDNÍ DEN
Karel Vlach se svým orchestrem
- (12) VÁŠ DŮM ŠEL SPÁT (slova Vladimír Dvořák)
Rudolf Cortés. Karel Vlach se svým orchestrem
- (13) NÁDHERNÝ MÁJ (slova Simona Mikolášková)
Planety. Karel Vlach se svým orchestrem
- (14) CESTA DOMŮ (slova Vladimír Dvořák)
Karel Hála. Karel Vlach se svým orchestrem
- (15) SENTIMENTÁLNÍ (slova Zbyněk Vavřín)
Yveta Simonová a Milan Chladil. Orchestr Čs. televize řídí Václav Zabradník
- (16) VERONIKA (slova Miroslav Zikán)
Waldemar Matuška, Karel Štědrý a Sbor Lubomíra Pánka. Karel Vlach se svým orchestrem
- (17) ZAVŘI OČI (slova Miroslav Zikán)
Yveta Simonová. Karel Vlach se svým orchestrem
- (18) SOBÍ SPŘEŽENÍ
Taneční orchestr Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba
- (19) CHRAŇTE SI LÁSKU (slova Václav Fischer)
Milan Chladil. Karel Vlach se svým orchestrem
- (20) LÁSKA NA KOLECH (slova František Zacharník)
Milan Chladil. Orchestr Čs. televize řídí Václav Zabradník
- (21) LÍBEJ MĚ, LÁSKO (slova Václav Fischer)
Eva Pilarová, Jaromír Mayer a Sbor Lubomíra Pánka. Taneční orchestr Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba
- (22) UŽ MODREJ ČINŽÁK ZHAS (slova Václav Fischer)
Waldemar Matuška. Taneční orchestr Čs. rozhlasu řídí Josef Vobruba
- (23) CHVILIČKU SPÁT (slova Vladimír Dvořák)
Helena Vondráčková a Sbor Lubomíra Pánka. Orchestr Čs. televize řídí Václav Zabradník
- (24) PRÁVĚ PADÁ SNÍH (slova Ivo Fischer)
Yveta Simonová. Karel Vlach se svým orchestrem
- (25) UŽ DOZRAVAL LEN (slova Zdeněk Borovec)
Yveta Simonová a Milan Chladil. Karel Vlach se svým orchestrem
- (26) POVÍM TO TANCEM A PÍSNÍ
Sbor Lubomíra Pánka. Karel Vlach se svým orchestrem

Se jménem sedmdesátníka Alfonse Jindry (nar. 28. července 1908 v Čechovicích u Prostějova) je to trochu složité. V občanské legitimaci má sice napsáno Alfons Langer; jenže stejné příjmení samozřejmě měl i jeho starší bratr Josef, kapelník „rodinného“ comba, ve třicátých letech vystupujícího v předních evropských kavárnách a hotelích. S tímto combem, později rozrostlým až na desetičlenný orchestr, hrával též mladičký Alfons – podle potřeby na housle, harmoniku, klarinet či saxofon. Když se Alfons Langer na sklonku třicátých let konečně usídlil ve vlasti a začal zde působit i skladatelsky a aranžérsky, byl už v Praze nadto zaveden též Adolf (Dolfi) Langer, rovněž klarinetista, harmonikář a kapelník specializovaný na moderní populární hudbu; jinak ovšem s Alfonsem v žádném příbuzenském vztahu. Pro aranžérský start v nakladatelství R. A. Dvorského spojil proto třicetiletý Alfons začátek svého křestního jména a příjmení v trochu cizokrajně znějící pseudonym Allan. (Tímto pseudonymem se vlastně stal i kmotrem dívčího tria, které se ustavilo začátkem roku 1940 a na svou první desku s orchestrem Karla Vlacha natočilo Langerovu swingovou písničku *Koncert nemluvnat*. Takto tedy vznikly známé „Sestry Allanovy“, inspirované vzorem amerických Andrews Sisters. Ale to by už byla jiná historie...) Ve vzrušené atmosféře po mnichovských událostech přešel Alfons Langer k druhému svému uměleckému pseudonymu Alfons Jindra. Při něm už zůstalo: jistě i proto, že byl spojen s překvapivými tvůrčími úspěchy.

Poprvé jej čteme na tiskovém vydání lyrického slowfoxu *Hodiny spí*, který vyšel koncem roku 1939 v nakladatelství Mojžíra Urbánka a současně i na deskách v podání orchestru Karla Vlacha se zpěvákem Arnoštem Kavkou. Další skladby na sebe nenechaly dlouho čekat. Po comedy-foxech *Leze brouk po zádech* a *Koncert nemluvnat* a po foxtrotu *Dívka k rytmu zrozená* (psaném pro pionýrku českého jazzového zpěvu Inku Zemánkovou) se dalo soudit, že nedávno zrozenému domácímu repertoáru swingových písniček se dostává výrazné posily právě v jeho rytmicky akcentované složce. Ale nebylo tomu tak docela. Alfons Jindra se sice nikdy nezřekl jazzového rytmu, vyhranil se však především v bytostného melodika. Hlavně slowfoxy a volnější medium-foxy vynesly mladému autorovi zaslouženou popularitu. Z prvé poloviny čtyřicátých let si připomeňme zvláště *Prosím, neodcházej*, *Povím to tancem a písní*, *Vpravo-vlevo*, *Plaménky v očích tvých*, *Sladce mě líbej*, *Psáno je ve hvězdách*, *Hudba v oblacích*, *Ty spíš* a další. Nebylo u nás moderního tanečního souboru, který by Jindrovu skladby neměl ve svém repertoáru. Předními jejich tlumočníky však zůstávaly orchestry R. A. Dvorského a Karla Vlacha. Ve velkoryse vedeném Dvorského nakladatelství Alfonse Jindra své práce i vydával.

Po osvobození v roce 1945 se zdálo, že Jindru čeká kariéra světově úspěšného populárního skladatele.

O Jindrových úspěších tehdy pohotově referoval L. Dorůžka v časopise *Jazz* (č. 4/1947), a to pod nadpisem Anglie objevuje nového Frimla – tak prý totiž Jindru označil zástupce londýnského nakladatelství

Alfons Jindra zůstal však věren české hudbě. Ale i čeští posluchači zůstali věrni jemu. Už v letech 1955–57 patřil Jindrův slowfox *Váš dům šel spát* (se zpěvákem Rudolfem Cortésem) prodanými 153 tisíci, tehdy většinou ještě standardními deskami, opět k špičkově úspěšným titulům. O pár let později (1963) si autor své vedoucí umístění v domácí hitparádě zopakoval dalším slowfoxem *Sentimentální* (se zpěváky Yvetou Simonovou a Milanem Chladilem, celkem 210 tisíc prodaných desek). A vzápětí (1964) další úspěch a opět slowfox: *Chvilíčku spát* (Yveta Simonová), náklad. 142 tisíc desek. Volná píseň *Už modrej činžák zhas*, zpívaná Waldemarem Matuškou, se v prvním ročníku soutěže o Bratislavskou lyru 1966 umístila jako třetí. A mezitím i potom řada dalších skladeb, které si pamětníci jistě rádi připomenou. Škoda, že objem Jindrovu jubilejní desky je omezen a nevejdou se na ni autorovy rozsáhlejší práce z okruhu tzv. vyššího populáru: *Kouzelné smyčce*, *Bolero*, *Elegie*, *Legenda*, *Pražské plesy*, *Nokturno*, *Na čtyřech strunách*, *Vosí hnízdo*, *Šťastné chvíle* aj.

A teď nastává i chvíle pro klíčové otázky. Čím se Alfons Jindra trvale zapsal do historie naší populární hudby? Co vlastně způsobilo popularitu jeho písní? A které rysy Jindrovu tvorby možno vymezit jako zvláště typické?

Hlavním poznávacím znakem Jindrova skladatelství bezpochyby zůstává silná a svěží melodická invence. Tohle svého daru autor ovšem využívá velmi cílevědomě. Nezapíraje své původní muzikantské povolání a zároveň i příslušnost ke swingové generaci, vychází nikoli z běžné popěvkové (vokální) melodiky, ale většinu svých písní cítí instrumentálně: jako by je psal pro sólový nástroj. Neobvyklými a často i intonačně choulostivými intervalovými skoky byly Jindrovu slowfoxy pro lidský hlas samozřejmě značně náročné. Ale nejen to. Jejich nekonvenčnost ve srovnání s běžnou šlagrovou produkcí tkví i v méně obvyklém formálním uspořádání (časté širokocodeché, klenuté periody 2 x 16 taktů; u malé písňové formy 4 x 8 taktů pak alespoň dotahování melodie až na samý konec osmitaktových frází a nadto i plně melodické rozvinutí třetího, v běžných písničkách obvykle šablonovitě osmitaktí) a stejně tak i v značně bohaté, opět především instrumentálně citěné harmonizaci. Jindrovu skladby proto velmi dobře znějí v orchestrálním rouše, ba stylově citlivá aranžmá – s pravidelnou pulsací rytmického podkladu – tu skoro patří k nezbytným podmínkám jejich úspěchu. Jsou nejen písničkami pro pódiový přednes, ale byly vždy i písničkami tanečními. A protože skladatel měl štěstí ve volbě textařů, násobil se tu melodický účín ještě i intimním citovým poutem, které zpívané Jindrovu slowfoxy pomáhaly mladým dvojicím vytvářet při tanci. Skoro by se dalo říci, že tím co reprezentovaly Frimlovy lyrické písně na operním jevišti, se Jindrovu skladby staly na tanečních parketech swingové éry, a v rozhlase a televizi ještě i daleko po ní. Snad dnes můžeme jen litovat, že se Alfons Jindra nepokusil svůj melodický fond uplatnit i v operetě či spíše v muzikálu. Kdo ví, zda by i zde Rudolf Friml nenašel svého důstojného následovníka...

V umění a především v populární hudbě odjakživa bývalo a bude mnoho povolání, ale málo vyvolání. Skladatelovo skoro už čtyřicetileté úspěšné tvůrčí působení a hlavně výsledky, které prošly neúplatným sítem času, dávají tušit, že Alfons Jindra patří mezi ty druhé. Řada Jindrových věčně zelených melodií se trvale – byť třeba i anonymně – vepsala do paměti přinejmenším už dvou posluchačských generací.

A takto, podmíněna osobitými uměleckými kvalitami i dlouhodobým posluchačským ohlasem, také vešla do letopisů české populární hudby.

JOSEF KOTEK

Odpovědný redaktor Alexander Goldscheider
Hudební režie sestřihu Mojžíra Balling
Zvuková režie sestřihu Tomáš Stern
/ Nahrávky Supraphonu, Čs. rozhlasu a Čs. televize /

© dr. Josef Kotek 1978
Cover © Ondřej Grygar 1978
Photography © Luboš Svátek 1978
Odpovědná redaktorka obalu Jaroslava Němcová